

Дубяга В.І.

студентка;

Вагіс А.І.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ CASE STUDY В ГРУПОВИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ СТУДЕНТІВ

Глобалізація сучасних економічних та соціальних процесів спричиняє стрімке розповсюдження інформаційних технологій, що в свою чергу обумовлює необхідність докорінної перебудови змісту освіти та вибору нових сучасних методів навчання.

На сьогодні в українських вишах широко розповсюджуються активні методи навчання, серед них метод проектів, комп'ютерне моделювання, ділові ігри, тренінги тощо. Необхідність використання нових підходів у підготовці майбутніх фахівців лежить в основі ситуаційного навчання, що застосовується в навчальних закладах і пов'язане з навчанням на основі конкретних ситуацій. Серед них – технологія навчання кейс-стаді (CASE STUDY). Метод *case-study* є найменш вивченим, незважаючи на те, що він дуже поширений на заході і має більш ніж 20-річну історію. Він з'явився в освіті як метод вивчення економіки і був запропонований в Гарвардському університеті в Америці. Наразі метод *case-study* знайшов своє місце в освіті, соціології, менеджменті, його використовують для навчання в бізнес-школах, а також у якості дослідницького методу.

Case-study є методом орієнтованим на глибоке вивчення сучасного феномену в реальному життєвому контексті і має тактику якісного дослідження. Метод *case-study* називають методом конкретних ситуацій (від англійського *case* – випадок, ситуація). Даний метод запроваджує активний проблемно-ситуаційний аналіз, що ґрунтується на навчанні шляхом вирішення конкретних завдань – ситуацій (рішення кейсів) [1].

Якісні *case study* в залежності від галузі застосування мають свою специфіку. Так, у фокусі психологічного *case study* знаходиться людина. Найбільш відомий прецедент *case study* в психології був створений Фрейдом на початку 1900-х років. Його інтенсивний самоаналіз, в сукупності з *case studies* декількох індивідів, привів до відкриття підсвідомості життя, яке пригнічується, але керує поведінкою.

Слід зазначити, що в психології метод *case-study* не отримав широкого поширення частково через критику щодо валідності, надійності методу, а також його нерепрезентативності. Втім, відомий дослідник Р.Йін пропонує конкретні шляхи вирішення проблеми валідності та надійності, одним з них є триангуляція даних. Що стосується генералізації, то *case-study* має справу не із статистичною, а з аналітичною генералізацією.

Метод *case-study* набуває поширення у програмах підготовки студентів. Він стає інструментом, що дозволяє застосувати теоретичні знання до вирішення практичних завдань. Метод сприяє розвитку у студентів самостійного мислення, вміння вислуховувати і враховувати альтернативну

точку зору, аргументовано висловлювати свою. За допомогою цього методу студенти мають можливість проявити і вдосконалити власні аналітичні та оцінювальні навички, навчитися працювати в команді, знаходити найбільш раціональне рішення поставленої проблеми [2, с. 17].

Предметом вивчення в *case-study* можуть бути як соціально-психологічні особливості окремої особистості, що має самостійний інтерес як «клінічний» випадок, так і складні соціальні одиниці, що складаються з безлічі змінних. Як правило, проблема порівняння, зіставлення з іншими «випадками» є другорядною в порівнянні з вивченням структури даного унікального об'єкта.

Використання методу *case-study* залежить від характеру питань, які ставить дослідник. Р. Йін (1994) вважає, що *case study* має перевагу в тому випадку, якщо необхідно відповісти на питання описового характеру (що сталося?) або пояснювального характеру (як/чому щось трапилось?). Крім того, *case study* оптимальний тоді, коли дослідник має незначний контроль над «низкою обставин», коли змінні настільки впроваджені в ситуацію, що їх неможливо визначити заздалегідь. Вважається, що *case study* є особливою формою дослідження, якщо вас цікавить сам процес. Також метод *case study* може бути обраний для дослідження в силу своєї унікальності та можливості описати явище, до якого складно отримати прямий доступ.

У методі *case study* зазвичай використовують такі способи збору даних як аналіз архівів, інтерв'ю, опитування і спостереження. Дані також можуть включати біографічні описи, сімейну історію, медичні записи, результати різних психологічних тестів. Можливе використання функціональних особистих документів (розкладів, планів роботи) і фізичних артефактів. Фундаментальною технікою в *case study* є інтерв'ю.

За багатьма параметрами *case study* як дослідницький метод не відрізняється від інших методів. Тут також є необхідним огляд літератури, є етап визначення дослідницьких питань і аналітичних стратегій, потрібна суворе реєстрація даних (протокол), результатом дослідження також є звіт.

Даний метод можна віднести до проблемних методів навчання і дозволяє студентам розкривати потенціальні здібності, набувати навичок дослідницької діяльності, роботи у команді.

Список використаних джерел:

1. Долгоруков А. М. Метод case-study как современная технология профессионально-ориентированного обучения [Электронный ресурс] / А. М. Долгоруков. – Режим доступа: <http://www/vshu.ru> (дата обращения 28.01.14).

2. Павленко О. О. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Методика викладання економіки» «Застосування методу Case Studies при викладанні економічних дисциплін» / Павленко О. О. – Кривий Ріг: КЕІ КНЕУ, 2005. – 34 с.